

***Симонян Юлія Юрївна***

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри права інтелектуальної власності та  
корпоративного права, кандидат юридичних наук, доцент*

## **КАРДШЕЙРІНГ ЯК ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ**

Розвиток новітніх технологій, окрім позитивного ефекту, нерідко призводить й до певних проблем, а саме до появи нових видів порушень, зокрема, у сфері авторського права і суміжних прав.

З набранням чинності Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» від 23.03.2017 року перелік видів порушень авторського права і суміжних прав був значно розширений[1]. Серед цього переліку зазначається таке нове поняття як кардшейрінг, яке є недостатньо дослідженим у вітчизняній науці права інтелектуальної власності.

Поняття кардшейрінгу надається у ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Кардшейрінг– це забезпечення у будь-якій формі та в будь-який спосіб доступу до програми (передачі) організації мовлення, доступ до якої обмежений суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав застосуванням технічних засобів захисту (абонентська карта, код тощо), в обхід таких технічних засобів захисту, в результаті чого зазначена програма (передача) може бути сприйнята або в інший спосіб доступна без застосування технічних засобів захисту [2].

Відповідно до визначення, наведеного у ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права», технічними засобами захисту є технічні пристрої та/або технологічні розробки, призначені для створення технологічної перешкоди порушенню авторського права та/або суміжних прав при сприйнятті

та/або копіюванні захищених (закодованих) записів у фонограмах, відеограмах і передачах організацій мовлення чи для контролю доступу до використання об'єктів авторського права і суміжних прав. До технічних засобів захисту відносяться, зокрема, кодування, паролі, «секретні блоки», цифрові підписи, цифрові конверти, електронні ключі, смарт-карти, маркування прихованими знаками[3, с. 126].

Термін «кардшейрінг» відбувається з англійської мови, складається з двох слів і означає: «card» - картка і «share» - ділитися, тобто поділитися карткою чи ще можна сказати, що це є загальний доступ картки для перегляду телевізійних каналів супутникового чи кабельного телебачення.

Вікіпедія визначає, що кардшейрінг - це метод, завдяки якому кілька незалежних ресиверів можуть отримати доступ до перегляду платних каналів супутникового або кабельного телебачення, використовуючи одну карту доступу.

Отже, пояснюючи це поняття, можна зазначити, що програма телекомпанії стає доступною для перегляду лише за умовиви користування спеціального декодуючого пристрою (декодера, ресивера). Такий пристрій можна отримати на підставі відповідного договору з організацією мовлення або з іншою особою, уповноваженою цією організацією продавати, орендувати даний пристрій або за угодою на використання декодера і подальшого розповсюдження сигналу організації абонентам. Маючи супутникове чи кабельне телебачення та Інтернет, користувачі раніше чи пізніше стикаються із проблемою обмеження кількості безкоштовних телевізійних каналів. У користувачів завжди є бажання знайомитися й переглядати багато нових та цікавих каналів, але які є закодованими. Це є проблемою, тому що для цього перегляду необхідно сплатити певну суму, а в багатьох випадках це багато грошів, чи просто небажання платити, якщо можна знайти безкоштовний шлях доступу до каналу.

Тому користувачі хочуть отримати доступ до таких платних телеканалів, не використовуючи платні пакети, а за допомогою обходу технічних засобів захисту. Це призвело до того, що почали з'являтися мережеві групи користувачів, в яку можна вступити, передаючи дешифрований ключ до картки. Члени цієї групи можуть користуватися будь-яким розшифрованим ключем інших учасників групи, а саме за допомогою такого незаконного способу як кардшейрінг.

Таким чином, загальними умовами виникнення кардшейрінгу можна назвати наступні: наявність супутникового чи кабельного телебачення, обов'язково наявність доступу до мережі Інтернет, наявність оплатних кодованих телеканалів, завищені ціни на кодовані канали, низка масова культура.

Суб'єктами такого правопорушення є власники і адміністратори кардшейрінгових сервісів, виробники і продавці телекомунікаційних приставок з кардшейрінговим обладнанням та установники такого обладнання, які порушують авторські чи суміжні права осіб, які мають права інтелектуальної власності на програми (передачі) організацій мовлення, в зв'язку з чим такі суб'єкти порушення авторського права і суміжних прав отримують значні прибутки, а володільці цих прав несуть значні збитки, що, можливо і є причиною зростання ціни на програми (передачі) організацій мовлення для тих, хто здійснює їх перегляд на законній підставі.

На думку А. Штефан кардшейрінг має місце тоді, коли здійснюється усунення, деактивація чи інший обхід технічних засобів захисту, які забезпечують доступ до відповідної програми організації мовлення через абонентську карту, код тощо. Внаслідок розкриття коду (паролю) та, як правило, із застосуванням спеціального програмного забезпечення та локальної комп'ютерної мережі чи мережі Інтернет особи, котрі не належать до абонентів, отримують доступ до програми організації мовлення [4, с. 13].

Кардшейрінг найбільше розповсюджений у розвинених країнах Європи, де в межах однієї держави можна приймати сигнал з багатьох супутників, але немає можливості легально використовувати послугу платного телебачення через відсутність ліцензій для мовників з інших країн. Тобто користувач з Норвегії, який очидивитисьдеякіплатні канали Данії, може не мати можливості придбати потрібний йому пакет данських телеканалів у легальний спосіб [5].

Можна зазначити, що поява й інтерес до кардшейрінгу в Україні пов'язані з блокуванням доступу до багатьох російських телеканалів, які звикли дивитися мільйони українських користувачів. В результаті підвищився попит серед українців на обхід блокування заборонених сайтів операторів за допомогою кардшейрінгу.

Цікаво, що послуги кардшейрінгу можна побачити абсолютно у прямому доступі, наприклад: як рекламу на автомобілі - це може бути продаж певних приставок з вбудованим кардшейрінговим налаштуванням, чи знайти на спеціальних сайтах в мережі Інтернет, де пропонують кардшейрінгові сервіси, за які необхідно щомісячно сплачувати абонентську плату адміністраторам сервісів, але яка є значно меншою ніж плата законним правовласникам за кодовані пакети. Все це є на сьогодні незаконною діяльністю в сфері авторського права і суміжних прав, свого роду піратством в мережі Інтернет.

У всьому світі ведеться боротьба з кардшейрінгом як різновидом Інтернет – піратства. Наприклад, у 2017 році Федеральний апеляційний суд Канади підтвердив законність забезпечувальних заходів проти роздрібних продавців телевізійних абонентських приставок, що містять додатки, які порушують авторські права. Забезпечувальні заходи спрямовані на осіб, які продають телевізійні приставки з уже завантаженими додатками, що відкривають несанкціонований доступ до контенту, який захищений авторським правом[6].

Як бачимо, Україна теж стала на шлях боротьби з цим порушенням авторського права і суміжних прав, на відміну від Російської Федерації, де

кардшейрінг не є правопорушенням. Вважаємо доцільним та своєчасним введення змін до Кримінального кодексу України стосовно цієї проблеми. Так, за вчинення правопорушення – кардшейрінгу передбачено кримінальну відповідальність у ст. 176 Кримінального кодексу України, згідно з якою такі дії караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк[7].

З метою сприяння ефективному реагуванню боротьби з Інтернет-піратством та удосконалення шляхів боротьби з таким явищем як кардшейрінг пропонуємо: забезпечити правові стимули для провайдерів, які співпрацюють з правовласниками – організаціями мовлення і ефективно борються з Інтернет-піратством; на рівні законодавства визначитися з переліком послуг, які сприяють порушенню авторського права і суміжних прав або які полегшують таке порушення; забезпечити судову заборону порушень в Інтернет; зобов'язати надавати провайдерам інформацію в правоохоронні органи і правовласникам щодо підключення до кардшейрінгових сервісів; покращити рівень правової культури серед населення.

### ***Список використаної літератури:***

1. Про державну підтримку кінематографії в Україні : Закон України від 23.03.2017 / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1977-19>
2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. зі змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст. 214.
3. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту : монографія / А. С. Штефан. — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2017. — 150 с.

4. Штефан А. Камкордінг, кардшейрінг, піратство: законодавчі новели щодо видів порушень авторського права і суміжних прав / А. Штефан// Теорія і практика інтелектуальної власності.- Вип.№ 3. – 2017. – С.12-17.
- 5.Кардшейрінг як різновид Інтернет-піратства / [Електронний ресурс] : - Режим доступу:[http://www.ukrainepravo.com/scientificthought/legal\\_analyst/kardsheyring-yak-riznovid-internet-piratstva-sutnist-ta-zasobi-borotbi-iz-tsimyavishchem/?month=03&year=2017](http://www.ukrainepravo.com/scientificthought/legal_analyst/kardsheyring-yak-riznovid-internet-piratstva-sutnist-ta-zasobi-borotbi-iz-tsimyavishchem/?month=03&year=2017)
6. В Канадівилучаютьтелеприставки з незаконним контентом/ [Електронний ресурс] : - Режим доступу : <http://apo.kiev.ua/news.phtml?page=2>
- 7.Кримінальний кодекс України / [Електронний ресурс] : - Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page>